

دیباچه

دیباچه

أحمدالله رب العالمين، الذي جعل الحج تشييداً للدين، و الصلاة و السلام على محي الحج بسيرة إبراهيم، أشرف الأنبياء و المرسلين، أبي القاسم المصطفى محمد و على آله الطيبين الطاهرين سيما خير من يحج و يلبي في عصرنا بقية الله الأعظم أرواحنا له الفداء، و لعنة الله على الصادين عن المسجد الحرام

حج یکی از ارکان اسلام و دارای ابعاد گوناگون مختلف فردی، اجتماعی، عبادی، سیاسی، اخلاقی و عرفانی است. عبادتی حیرت انگیز، دشوار و طولانی، آکنده از راز و رمز و اشارات اسرارآمیز که توأم با انجام مناسک خاص می باشد.

مناسک حج، مناسک بندگی و زندگی است، حج از یک سو چگونه با خدا زیستن را به انسان می آموزد و از دیگر سو چگونه زیستن با بندگان خدا را. حاجیان در سفر الهی و معنوی حج می کوشند خود را به خدا نزدیک کنند، حجاب ها و موانع قرب به حق را از سر راه بردارند. رنگ خدایی به خود بگیرند و جز رضای او چیزی طلب نکنند.

آنان در این تمرین زیبای عبودیت، ضمن اینکه لذت ها را بر خویشتن حرام کرده، تمرین می کنند که با هم نوعان خویش زندگی مسالمت آمیز داشته باشند و با اهتمام به حفظ محیط زیست؛ متعرض امنیت حیوانات و گیاهان نیز نشوند.

نتیجه این اعمال روح بخش، کسب نورانیت و رهایی از تیرگی گناه و حفظ صفا و نورانیت حاصل از آن است، چنانچه از امام صادق (علیه السلام) نقل است: «الحاج لایزال علیه نور الحج مالم یلم بذنوب» [۱]

گام نخست برای دستیابی به این هدف بزرگ، فراگیری و انجام صحیح مناسک است؛ حج گزار وظیفه دارد که با این مناسک آشنا شود و عمل خویش را بر آن منطبق سازد؛ و در گام دوم به اسرار و معارف هر یک از آنها پی ببرد.

مناسک حج از چنان گستردگی و اهمیتی برخوردار است که زراره گوید: «روزی خدمت امام صادق (علیه السلام) رسیدم و گفتم مولای من، چهل سال است از حضور شما و پدر بزرگوارتان مسائل حج را می آموزم، آیا هنوز تمام نشده است؟ حضرت فرمود: «خانه ای که دو هزار سال قبل از حضرت آدم (علیه السلام)، فرشتگان پیرامون آن طواف می کرده اند انتظار داری مسائل آن در چهل سال تمام شود؟» [۲]

از آنجا که پرهو حانیون محترم کاروان ها که وظیفه خطیر ارشاد زائران به مسائل شرعی را برعهده دارند نیازمند مناسکی جامع هستند که بر اساس آن بتوانند با سهولت از جدیدترین فتاوی مراجع عظام تقلید مطلع شوند، و به زائرین منتقل کنند؛ و از سوی دیگر لازم است در هر سال کتاب مناسک محشی حج مورد بازنگری قرار گیرد تا نواقص چاپ

های پیشین برطرف و تغییرات فتاوی مراجع و مسائل مستحدثه در آن طرح گردد؛ تهیه و تنظیم این مناسک با حواشی مراجع بزرگوار تقلید، توسط بعثه مقام معظم رهبری، گامی بزرگ در جهت آگاهی و آموزش مناسک حج همراه با جدیدترین فتاوی مراجع و مسائل مستحدثه محسوب می شود.

در پایان از همه همکاران که در تدوین و تألیف این اثر همکاری کردند، به ویژه حضرت حجت الاسلام و المسلمین فلاح زاده و نیز از حضرت حجت الاسلام و المسلمین مقدادی که زحمت ورود برخی فتاوی جدید مراجع و تصحیح نهایی را بر عهده داشتند، و همکاران محترمی که در تایپ، مقابله و تصحیح آن نقش آفرین بودند، کمال تشکر را داریم.

ومن الله التوفيق

گروه فقه و حقوق

پژوهشکده حج و زیارت

[۱]. اصول کافی، ج ۴، ص ۲۵۵.

[۲]. الحج فی السنة، ص ۵۱.